

**Uchwała Nr XLVI/309/2018
Rady Powiatu Strzyżowskiego
z dnia 25.04.2018 roku**

w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Profilaktycznego w Zakresie Promowania i Wdrażania Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci Zagrożonych Przemocą w Rodzinie w Powiecie Strzyżowskim na lata 2018 - 2025

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1868 z późn. zm.). w związku z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

Rada Powiatu Strzyżowskiego uchwala, co następuje:

§1

Przyjmuje Powiatowy Program Profilaktyczny w Zakresie Promowania i Wdrażania Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci Zagrożonych Przemocą w Rodzinie w Powiecie Strzyżowskim na lata 2018 – 2025 stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§2

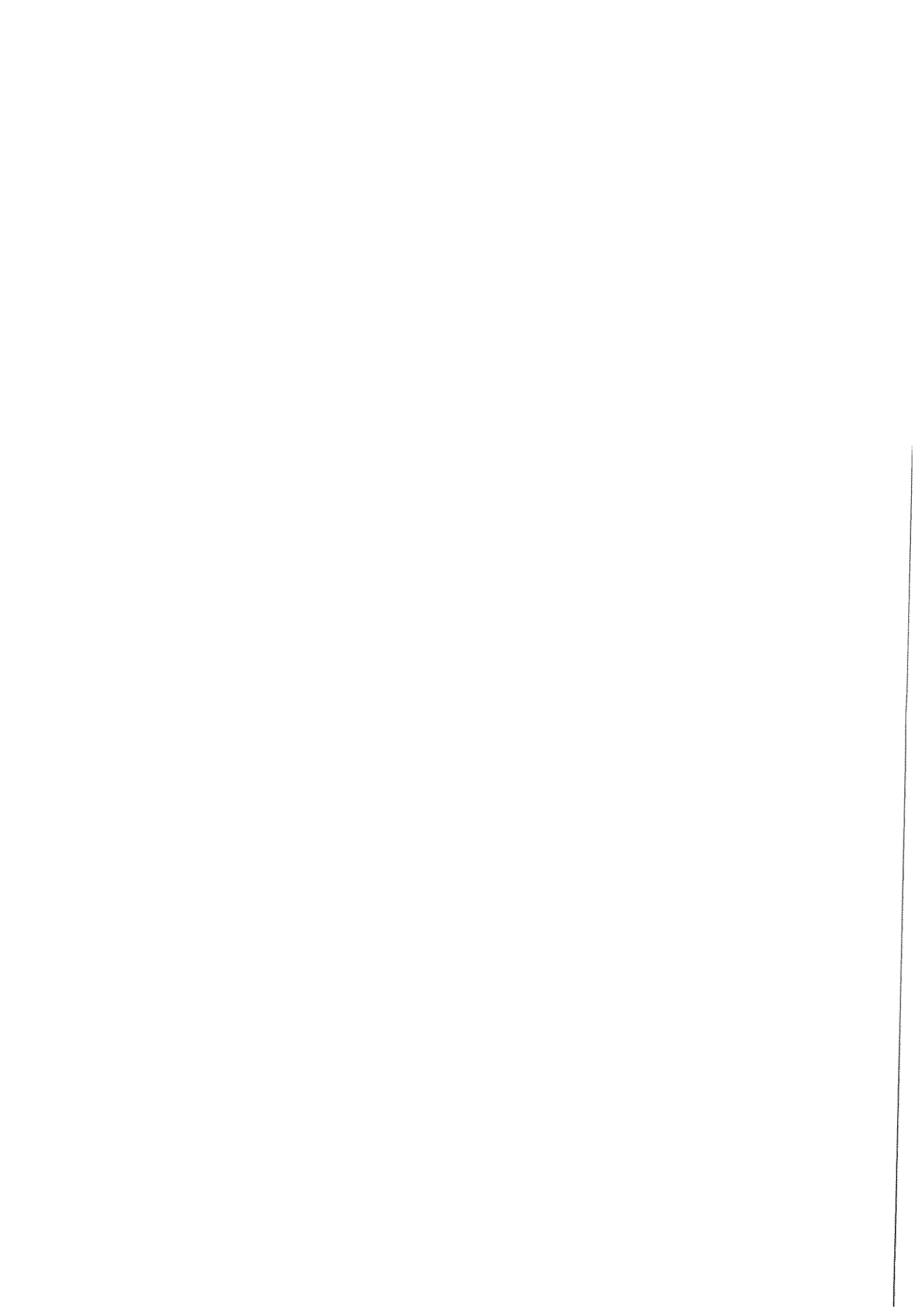
Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Strzyżowskiego.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marek Jurzysta

**POWIATOWY PROGRAM PROFILAKTYCZNY
W ZAKRESIE PROMOWANIA I WDRAŻANIA
PRAWIDŁOWYCH METOD
WYCHOWAWCZYCH W STOSUNKU DO DZIECI
ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE
W POWIECIE STRYZÓWSKIM
NA LATA 2018-2025**

Zawartość

1.	WSTĘP.....	3
2.	WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH.....	4
3.	POJĘCIE KRZYWDZENIA DZIECI.....	5
4.	DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	9
5.	CELE PROGRAMU I ADRESACI.....	19
6.	HARMONOGRAM DZIAŁAŃ	20
7.	PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU ORAZ ZASADY FINANSOWANIA I MONITOROWANIA.....	22

1. WSTĘP

Konwencja o prawach dziecka w dniu 20 listopada 1989 r. została przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych przypominając, że w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka Narody Zjednoczone proklamowały, iż dzieci mają prawo do szczególnej troski i pomocy, wyrażając przekonanie, że rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie, uznając, że dziecko dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości, powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia. Zgodnie z przytoczonym zapisem oraz Ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie został opracowany Powiatowy Program Profilaktyczny w Zakresie Promowania i Wdrażania Prawidłowych Metod Wychowawczych w Stosunku do Dzieci w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, która stanowi fundament dla społeczeństwa. Środowisko rodzinne jest pierwszym i najistotniejszym środowiskiem życia człowieka, w którym dziecko rozwija się fizycznie i psychicznie, uczy się, kształtuje swój charakter, zdobywa pierwsze doświadczenia, przyswaja wartości, normy i zasady postępowania. Do prawidłowego rozwoju dziecka potrzebna jest atmosfera pełna miłości, akceptacji i zrozumienia, która pozwoli mu rozwijać się bez zakłóceń i zahamowań. Rodzina powinna być zdolna do otoczenia swoich członków opieką i dać im poczucie bezpieczeństwa. To w jakiej mierze dziecko przystosowuje się do życia w społeczeństwie, uzależnione jest od stosunków panujących w rodzinie - od postaw rodziców wobec dziecka. Szczególnie ważne jest to, aby we wczesnych latach życia dziecka w rodzinie panowała serdeczna atmosfera. Jeżeli w rodzinie stosowana jest przemoc wobec dziecka nie tylko przez stosowanie kar cielesnych, ale także zadawanie cierpień psychicznych oraz innych form poniżania i zaniedbywania dziecka poprzez niewywiązywanie się z opieki lub celowe zaniechanie działań, które mogłyby zapobiec krzywdzie dziecka, to należy liczyć się z wieloma konsekwencjami, które mogą być krótkoterminowe, czyli te które pojawiają się już w dzieciństwie ale również długoterminowe i dotyczą dorosłego życia ofiary przemocy domowej. Dotyczą one wiele sfer życia człowieka od fizycznej, emocjonalnej do poznawczej i społecznej. Od jakości rodziny zależy wartość społeczeństwa, ale przede wszystkim los jednostki. Nieprawidłowo funkcjonująca rodzina stanowi potencjalne niebezpieczeństwo

zaburzenia procesu wychowawczego, co sprawia, że dziecko w takiej rodzinie ma mniejsze szanse, aby osiągnąć optymalny stopień rozwoju emocjonalnego, społecznego i intelektualnego.

Rodziny, znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, przeżywające trudności i nie radzące sobie z prawidłowym wypełnianiem funkcji rodziny powinny zostać objęte wsparciem i uzyskać pomoc w instytucjach zajmujących się specjalistyczną pomocą rodzinom. Rodzice, którzy sprawują opiekę nad dzieckiem w nieprawidłowy sposób, powinny uzyskać pomoc w nabyciu odpowiednich umiejętności, co do wdrażania prawidłowych metod wychowania, czyli ogół regularnie stosowanych sposobów postępowania wychowawczego lub powtarzalnych czynności, zmierzających do osiągnięcia założonych przez wychowawcę celów.

2. WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH

Potrzeba opracowania Powiatowego programu działań profilaktycznych mających na celu promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie, wynika z art. 6 ust. 3 pkt 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).
2. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.).
3. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 682).
5. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.).
6. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.).
7. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1868 z późn. zm.).

8. Uchwałę nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020. (M.P. z 2014 r. poz. 445).

3. POJĘCIE KRZYWDZENIA DZIECI

Zjawisko przemocy w rodzinie doczekało się definicji prawnej zawartej w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), która stanowi, że jest to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Najczęściej definiuje się krzywdzenie dziecka jako działanie lub bezczynność jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całość i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, który deprawuje równe prawa i swobody dzieci lub zakłóca ich optymalny rozwój.

Wyżej podana definicja wskazuje na kilka aspektów zjawiska krzywdzenia dzieci:

1. Po pierwsze sprawcami mogą być zarówno osoby (np. matka, ojciec, rodzeństwo), jak też i instytucje (np. szkoła, placówka opiekuńczo-wychowawcza, personel w internacie, szpital itp.) czy nawet społeczeństwo jako całość.
2. Po drugie definicja odróżnia działanie od jego efektów (nie podnosząc kwestii intencjonalności „aktu krzywdzenia” oraz odczuwania krzywdy przez ofiarę), wskazując, że postępowanie, które obiektywnie postrzegać można jako krzywdzące, nie musi za takie być uważane zarówno przez samego sprawcę, jak i przez ofiarę, a punktem odniesienia jest tu ogólna kategoria „równych praw i swobód dzieci” oraz „optymalnego rozwoju dziecka” .
3. Po trzecie wskazuje ona na aktywny oraz bierny wymiar zjawiska. Przykładowo, dziecko można traktować jako krzywdzone zarówno w danym momencie – gdy jest przedmiotem aktu przemocy, jak również później – gdy nie są wobec dziecka podejmowane niezbędne działania, np. o charakterze terapeutycznym czy profilaktycznym.

Na podstawie ww. definicji wyodrębniono cztery wymiary zaburzeń w rozwoju dzieci:

- Przemoc fizyczna.

- Przemoc psychiczna/emocjonalna.
- Wykorzystanie seksualne.
- Zaniedbywanie.

Te cztery wymiary krzywdzenia dzieci są w zasadzie zbiorami zachowań nierozdzielnych. Oznacza to, że nigdy dziecko nie jest krzywdzone w jakiś jeden sposób, co najwyżej profilaktyka zapobiegania poszczególnym formom krzywdzenia wymaga niekiedy odmiennych działań.

FORMY PRZEMOCY WOBEC DZIECI

Przemoc fizyczna

Najczęściej przytaczana definicja przemocy fizycznej to wszelkiego rodzaju zachowanie agresywne odnoszące się do ciała dziecka - począwszy od klapsów czy szarpnięć, a skończywszy na faktycznym fizycznym maltretowaniu dziecka obejmującym jego katowanie z użyciem wymyślnych narzędzi i sposobów. Przemoc fizyczna jest w miarę łatwa do zauważenia i rozpoznania. Najczęściej przyjmuje postać zewnętrznych obrażeń. Rodzice i opiekunowie dzieci często tłumaczą swoją brutalność wymierzaniem kary za nieposłuszeństwo dziecka. W takim postępowaniu nie stosują przemyślanego systemu nagród. Na ogół zastanawiają się, jak ograniczyć swobodę dziecka i zmusić je do posłuszeństwa. Stosowanie przemocy fizycznej, a szczególnie wobec dziecka, jest z jednej strony demonstracją przewagi i siły, z drugiej jednak oznaką bezsilności rodziców i opiekunów. Jest wyrazem ich agresji wywołanej umiejętnością innego sposobu rozwiązywania krótko lub długotrwałego problemu wychowawczego. Dzieci doświadczające przemocy fizycznej są przeważnie lękliwe i wycofane. Z drugiej zaś strony mogą być hałaśliwe i agresywne, a w zachowaniach mogą przejawiać wysoki poziom napięcia emocjonalnego. Często też Przenoszą wzorzec reakcji rodziców na swoje najbliższe otoczenie – rodzeństwo, rówieśników.

Przemoc psychiczna

Przemoc psychiczna najczęściej definiowana jest jako rozmyślne niszczenie lub znaczące obniżenie możliwości prawidłowego rozwoju dziecka bez stosowania przemocy fizycznej. Zakres zachowań, które kwalifikować można do tej kategorii, jest bardzo duży – od wyzwisk i gróźb poprzez emocjonalne odrzucenie, po nadmierne wymagania i nieliczenie się z możliwościami rozwojowymi dziecka.

Przemoc ta objawia się m.in. w słownym znieważaniu, wyśmiewaniu, wyszydzaniu, zastraszaniu itp. Traktowane w taki sposób dzieci nie czują się bezpiecznie, przeżywają lęki, ciągły stres, smutek i samotność.

Przejawem przemocy emocjonalnej jest też oschłość emocjonalna (ukrywanie rzeczywistej miłości do dziecka). Pozbawione miłości dziecko nie potrafi nawiązywać i podtrzymywać prawidłowych kontaktów emocjonalnych. Prawdopodobnie w dorosłym życiu nie będzie umiało okazywać uczuć swoim bliskim.

Wykorzystywanie seksualne

Najogólniej definiuje się jej jako wykorzystywanie dziecka w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych przez osoby dorosłe. Jest to jednak bardzo ogólna definicja i podejmowane są próby jej uściślenia, np. uznając za dziecko seksualnie wykorzystywane każdą jednostkę ludzką w wieku bezwzględnej ochrony, jeżeli osoba dojrzała seksualnie, czy to przez świadome działanie, czy też przez zaniedbanie swoich społecznych obowiązków lub obowiązków wynikających ze specyficznej odpowiedzialności za dziecko, dopuszcza do zaangażowania dziecka w jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest seksualne zaspokojenie osoby dorosłej (wg angielskiego Komitetu do Spraw Dzieci Seksualnie Wykorzystywanych). Obok aktywnych (np. umożliwianie oglądania pornografii, ekshibicjonizm, dotykanie dziecka w miejscach intymnych, nakłanianie do masturbowania sprawcy, stosunki seksualne, w tym kazirodcze) istnieją też bierne formy tego zjawiska – w szczególności uniemożliwienie właściwego seksualnego wychowania dziecka.

Następstwa tego rodzaju przemocy ujawniają się zarówno bezpośrednio, jak też i w późniejszym okresie. Nierzadko towarzyszą dziecku w całym jego życiu. Należą do nich obrażenia ciała, choroby przenoszone drogą płciową, urazy, prowokacyjne zachowania seksualne, zaburzenia snu, fobie, lęki, nerwice, depresja, niska samoocena, poczucie winy, zaburzenia osobowości, zaburzenia w późniejszym dorosłym życiu seksualnym.

Zaniedbywanie

Zaniedbywanie dziecka może obejmować zarówno jego sferę psychiczną, jak i fizyczną i definiuje się je jako niezaspokojenie potrzeb dziecka niezbędnych do jego prawidłowego rozwoju – potrzeb związanych z odżywianiem, ubieraniem, schronieniem, higieną, opieką lekarską, kształceniem, jak też psychiką (miłość, bezpieczeństwo, przynależność etc.). Zaniedbywanie ma również miejsce wtedy, gdy dziecko ma zaspokojone potrzeby biologiczne, lecz nie ma zagwarantowanej prawidłowej stymulacji poznawczej. Skrajnym przypadkiem zaniedbywania jest porzucenie dziecka z narażeniem go na utratę zdrowia, a nawet życia.

Zaniedbywanie oznacza nie zaspokajanie podstawowych potrzeb dzieci poprzez świadome lub nieświadome działanie.

Zaniedbywane dziecko rozpoznaje się najczęściej po zaniedbanym wyglądzie. Dzieci takie chodzą niedożywione, nieodpowiednio ubrane, pozostawione samym sobie, często przebywają na ulicy. Sprawiają wrażenie, że nikt się nimi nie interesuje. Zaniedbywanie dzieci przez rodziców może powodować następujące konsekwencje somatyczne: nieadekwatną do wieku wagę i wzrost, opóźnienie rozwoju fizycznego i psychomotorycznego, choroby.

Źródła przemocy

Wyróżnić można cztery czynniki wyzwalające przemoc wobec dziecka:

- Czynniki tkwiące w osobie dopuszczającej się przemocy
- Czynniki tkwiące w mikrosystemie, czyli w rodzinie
- Czynniki mające źródło w sąsiedztwie i w społeczności lokalnej
- Czynniki tkwiące w makrosystemie (w społeczeństwie)

Faktem jest, że większość rodziców dopuszczających się przemocy wobec swojego dziecka stykała się we własnym dzieciństwie z podobnymi sytuacjami. Doświadczali braku odpowiedniej opieki lub byli poddawani ostrym karom, zmuszani do bezwzględnego posłuszeństwa oraz krzywdzeni psychicznie czy nawet wykorzystywani seksualnie. Powielają zatem przemoc z pokolenia na pokolenie nawet ci rodzice, którzy werbalnie potępiają jej stosowanie. Gdy mają nawet za sobą doświadczenia krzywdzenia w dzieciństwie i krytyczny do nich stosunek, w obliczu poważnych trudności, czy kryzysów życiowych, mogą nie kontrolować agresywnych zachowań w stosunku do swoich własnych dzieci. Zachowania takie to wynik braku możliwości uzewnętrzniania wczesnodziecięcych urazów.

4. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

W celu zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie na terenie powiatu strzyżowskiego, PCPR w Strzyżowie zebralo dane z ośrodków pomocy społecznej oraz jednostek policji.

Tabela Nr 1

Skala przemocy w rodzinie oraz częstotliwość jej występowania na terenie powiatu strzyżowskiego w 2017 r.

Gmina	Liczba rodzin, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie	Częstotliwość zdarzeń przemocowych w ww. rodzinach (liczba rodzin)		
		1 raz w roku	Od 2 do 5 razy w roku	6 razy w roku i więcej
Czudec	26	22	4	0
Frysztak	14	11	3	0
Niebylec	33	29	4	0
Strzyżów	53	38	15	0
Wiśniowa	24	21	3	0
RAZEM	150	121	29	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 2

Skala przemocy w rodzinie oraz częstotliwość jej występowania na terenie powiatu strzyżowskiego w 2016 r.

Gmina	Liczba rodzin, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie	Częstotliwość zdarzeń przemocowych w ww. rodzinach (liczba rodzin)		
		1 raz w roku	Od 2 do 5 razy w roku	6 razy w roku i więcej
Czudec	26	22	4	0
Frysztak	19	11	8	0
Niebylec	34	25	9	0
Strzyżów	44	33	11	0
Wiśniowa	12	10	2	0
RAZEM	135	101	34	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 3

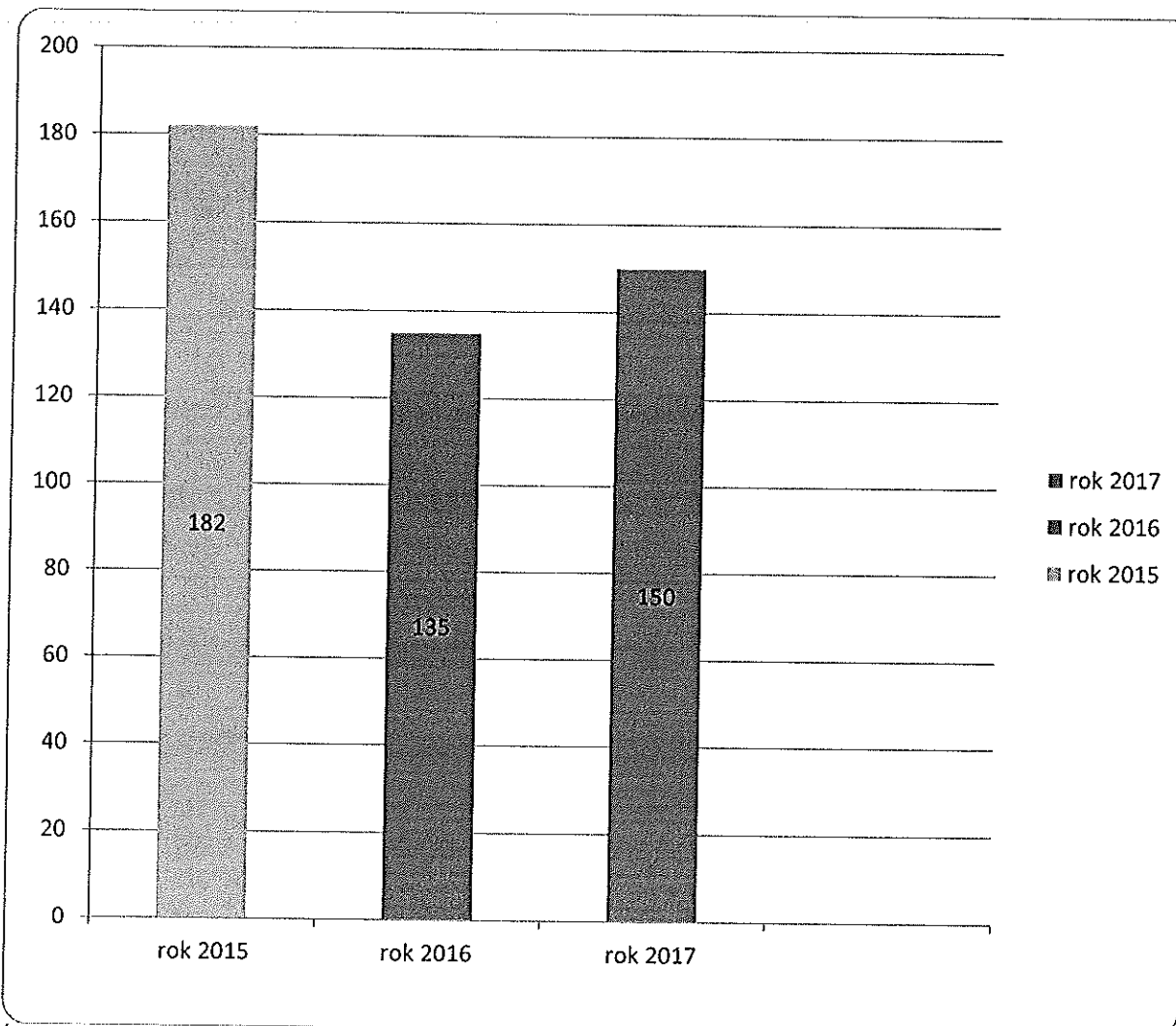
Skala przemocy w rodzinie oraz częstotliwość jej występowania na terenie powiatu strzyżowskiego w 2015 r.

Gmina	Liczba rodzin, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie	Częstotliwość zdarzeń przemocowych w ww. rodzinach (liczba rodzin)		
		1 raz w roku	Od 2 do 5 razy w roku	6 razy w roku i więcej
Czudec	31	23	8	0
Frysztak	25	19	6	0
Niebylec	30	15	15	0
Strzyżów	72	57	14	1
Wiśniowa	24	21	3	0
RAZEM	182	135	46	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Wykres Nr 1

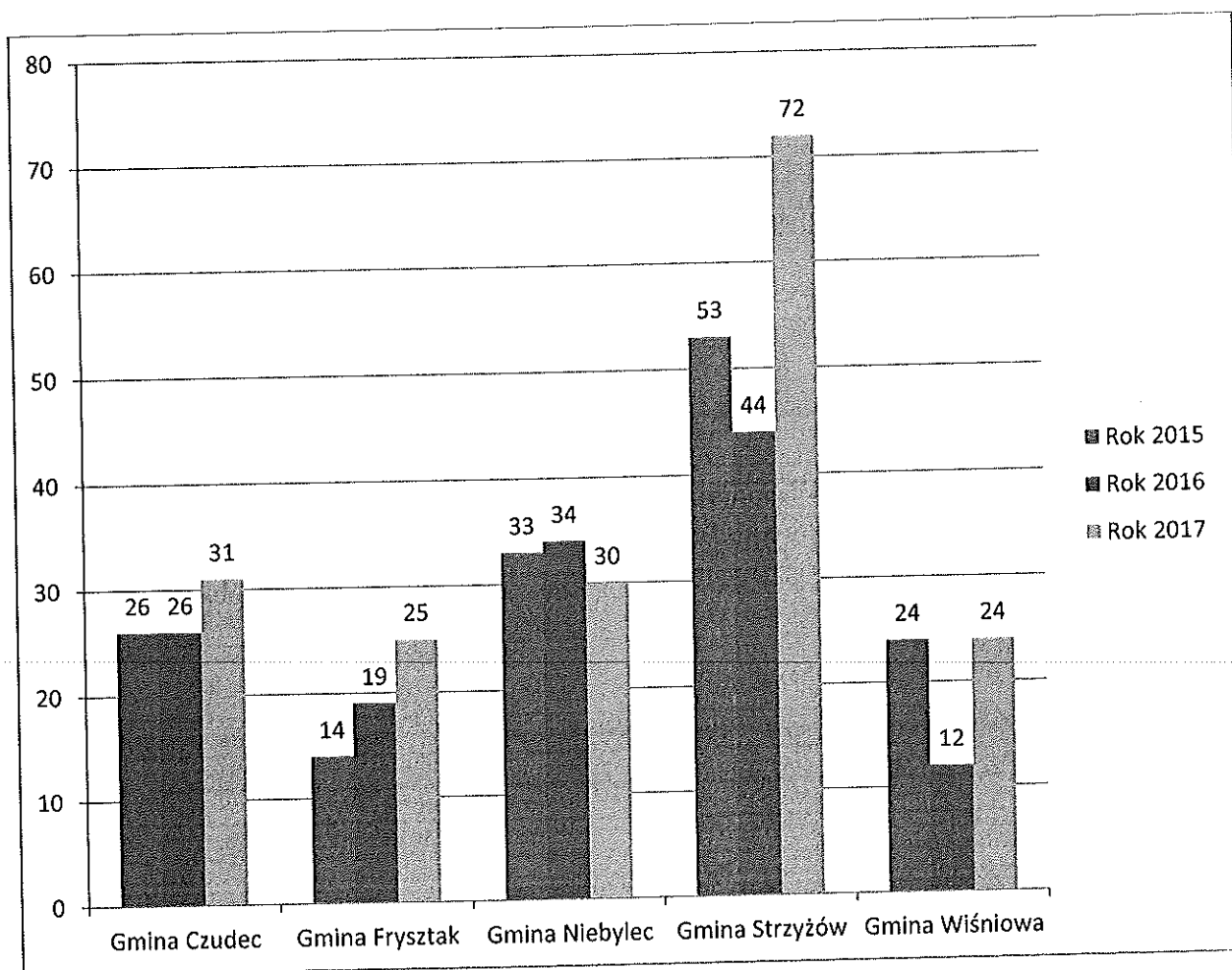
Liczba rodzin, w których występowało zjawisko przemocy domowej na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 2015 – 2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Wykres Nr 2

Liczba rodzin, w których występowało zjawisko przemocy domowej na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 2015 – 2017 według podziału na gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 4

Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie na terenie powiatu strzyżowskiego w 2017 r.

Gmina	Ogółem osoby poszkodowane	kobiety	mężczyźni	dzieci
Czudec	76	40	14	22
Frysztak	18	13	4	1
Niebylec	49	39	2	8
Strzyżów	64	44	16	4
Wiśniowa	17	11	6	0
RAZEM	224	147	42	35

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 5

Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie na terenie powiatu strzyżowskiego w 2016 r.

Gmina	Ogółem osoby poszkodowane	kobiety	mężczyźni	dzieci
Czudec	65	29	5	31
Frysztak	21	15	4	2
Niebylec	36	27	8	1
Strzyżów	51	39	12	0
Wiśniowa	13	11	2	0
RAZEM	186	121	31	34

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 6

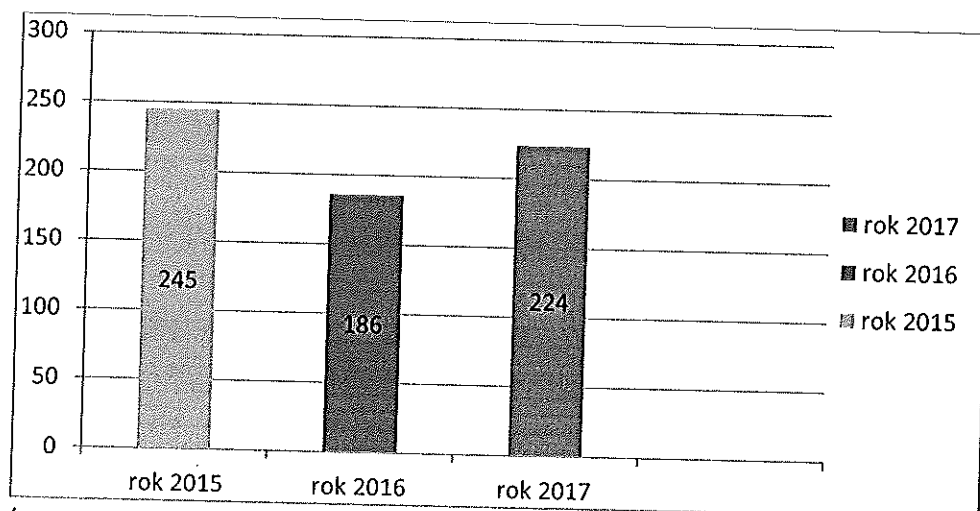
Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie na terenie powiatu strzyżowskiego w 2015 r.

Gmina	Ogółem osoby poszkodowane	kobiety	mężczyźni	dzieci
Czudec	75	29	14	32
Frysztak	31	27	2	2
Niebylec	35	27	8	0
Strzyżów	79	60	16	3
Wiśniowa	25	16	8	1
RAZEM	245	159	48	38

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Wykres Nr 3

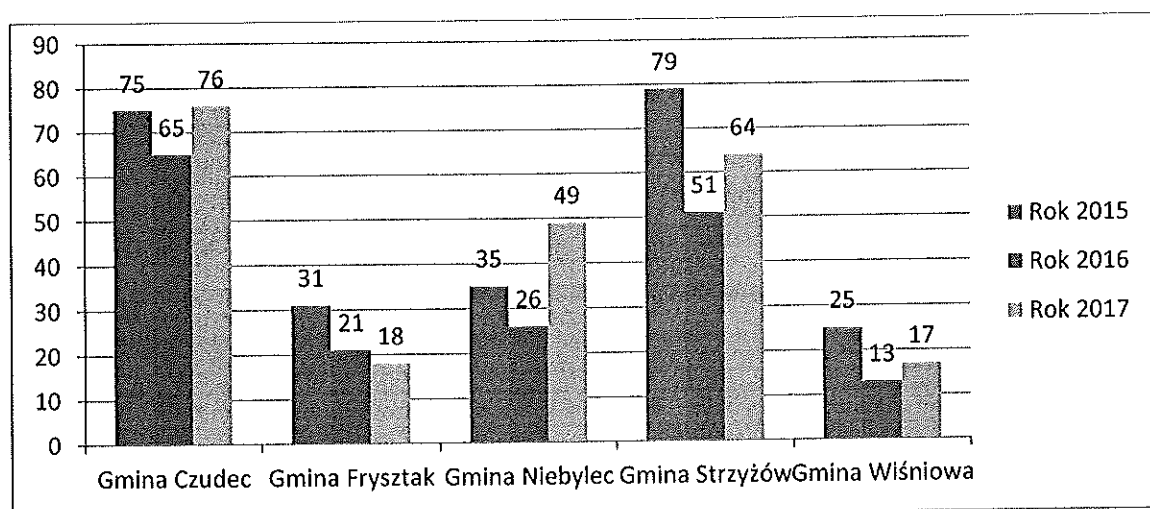
Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 2015 - 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Wykres Nr 4

Liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 2015 - 2017 r. według podziału na gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 7

Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie 2015 r.

Gmina	Ogółem	kobiety	mężczyźni	małoletni
Czudec	31	5	26	0
Fryszak	25	2	23	0
Niebylec	29	0	29	0
Strzyżów	74	5	69	0
Wiśniowa	24	1	23	0
RAZEM	183	13	170	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 8

Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie 2016 r.

Gmina	Ogółem	kobiety	mężczyźni	małoletni
Czudec	28	5	23	0
Fryszak	19	1	18	0
Niebylec	35	0	35	0
Strzyżów	45	3	42	0
Wiśniowa	12	0	12	0
RAZEM	139	9	130	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 9

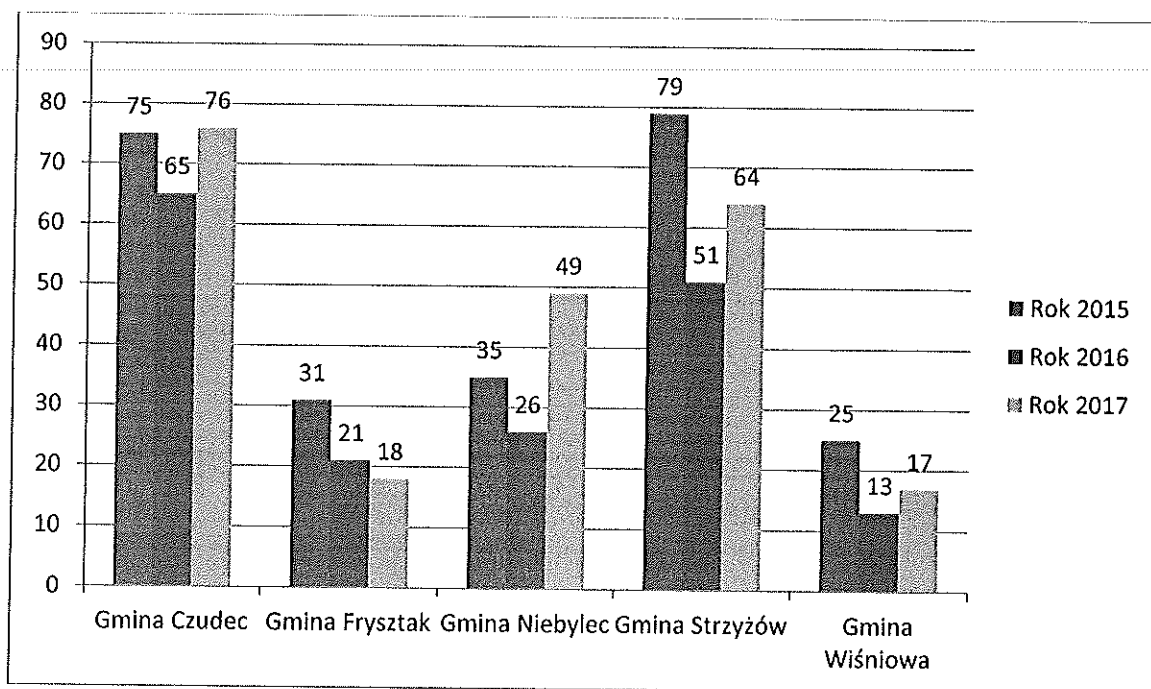
Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie 2017 r.

Gmina	Ogółem	kobiety	mężczyźni	małoletni
Czudec	26	0	25	1
Frysztak	14	1	13	0
Niebylec	33	2	31	0
Strzyżów	57	3	54	0
Wiśniowa	18	0	18	0
RAZEM	148	6	141	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Wykres Nr 5

Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosowały przemoc w rodzinie na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 2015 - 2017 r. według podziału na gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 10
Liczba ogółem sporządzonych „Niebieskich Kart - A” w 2015 r.

Gmina	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A”	W tym przez przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę:				
		policeja	jednostki organizacyjne pomocy społecznej	gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych	oświata	ochrona zdrowia
Czudec	45	41	3	0	1	0
Frysztak	30	29	1	0	0	0
Niebylec	34	34	0	0	0	0
Strzyżów	96	95	0	0	1	0
Wiśniowa	30	28	2	0	0	0
RAZEM	235	227	6	0	2	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 11
Liczba formularzy „Niebieskich Kart - A” r. wszczynających procedurę „Niebieskie Karty” w 2016 r.

Gmina	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A”	W tym przez przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę:				
		policeja	jednostki organizacyjne pomocy społecznej	gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych	oświata	ochrona zdrowia
Czudec	36	34	1	0	1	0
Frysztak	20	16	2	0	2	0
Niebylec	31	30	1	0	0	0
Strzyżów	47	45	1	0	0	1
Wiśniowa	30	28	2	0	0	0
RAZEM	164	153	7	0	3	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Tabela Nr 12

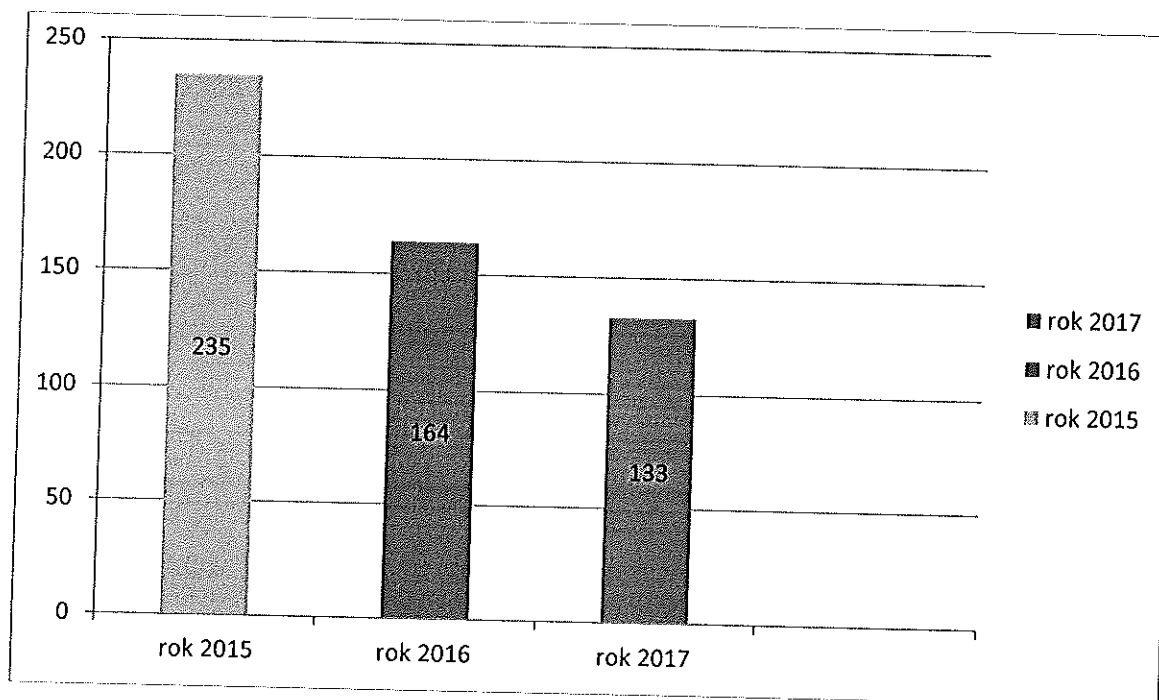
Liczba formularzy „Niebieskich Kart - A” r. wszczynających procedurę „Niebieskie Karty” w 2017 r.

Gmina	Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A”	W tym przez przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę:				
		policeja	jednostki organizacyjne pomocy społecznej	gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych	oświata	ochrona zdrowia
Czudec	26	22	1	0	2	1
Frysztak	14	12	2	0	0	0
Niebylec	23	23	0	0	0	0
Strzyżów	53	51	2	0	0	0
Wiśniowa	17	17	0	0	0	0
RAZEM	133	125	5	0	2	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Wykres Nr 6

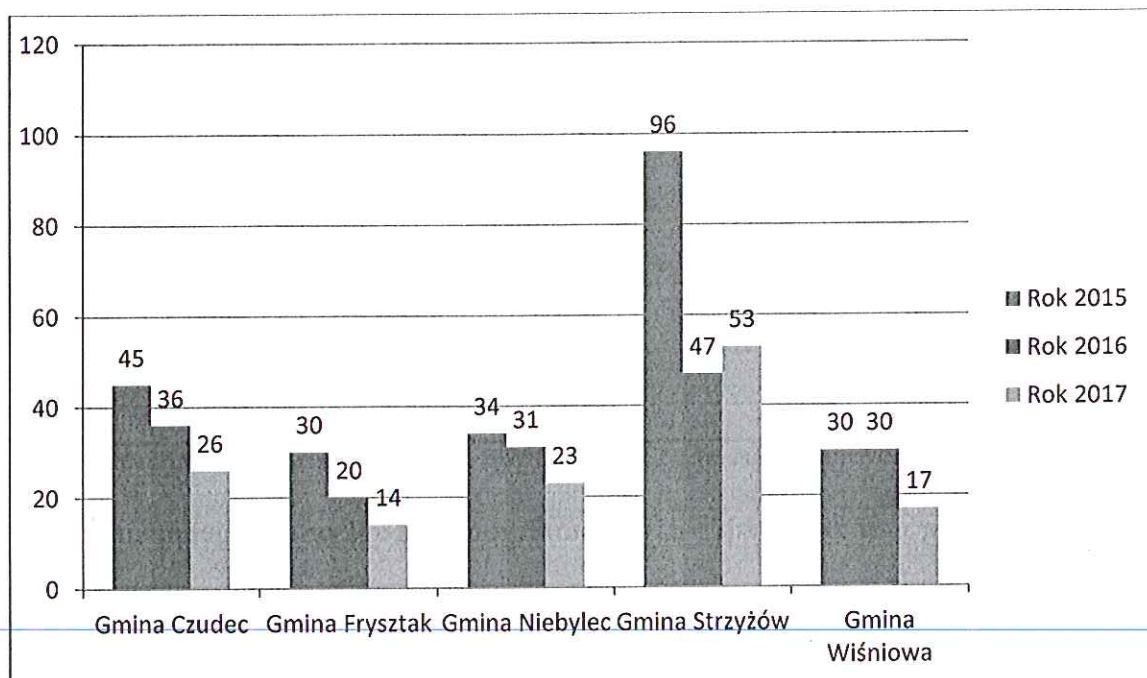
Liczba formularzy „Niebieskich Kart - A” r. wszczynających procedurę „Niebieskie Karty” na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 2015 - 2017 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Wykres Nr 7

Liczba formularzy „Niebieskich Kart - A” r. wszczynających procedurę „Niebieskie Karty”
na terenie powiatu strzyżowskiego w latach 2015 - 2017 r. według podziału na gminy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu powiatu strzyżowskiego

Dane zawarte w powyższych tabelach, przekazane przez ośrodki pomocy społecznej oraz Policję wskazują na to, iż coraz więcej osób obejmowanych jest procedurą „Niebieskiej Karty”. Procedura ta pozwala na skuteczniejszą pomoc osobom dotkniętym przemocą.

Tabele obrazują ilość osób, które doznały przemocy w rodzinie. Rosnąca liczba osób – ofiar przemocy może świadczyć o tym, iż zwiększa się świadomość społeczna zarówno osób, które dotknęła przemoc w rodzinie, jak i świadków przemocy.

Z zebranych danych wynika, iż najmniejsza liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie jest na terenie Gminy Wiśniowa. Na terenie powiatu, wśród osób dotkniętych przemocą przeważająca część stanowią kobiety oraz dzieci.

Przemoc w rodzinie najczęściej jest określana jako znęcanie się nad rodziną. Zgodnie z art. 207 § 1 k.k. kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności (...)

Sąd Najwyższy wielokrotnie precyzował w swoich orzeczeniach sposób rozumienia tego pojęcia „znęcania się”. Istota przestępstwa określonego w art. 207 § 1 k.k. polega na

jakościowo innym zachowaniu się sprawcy względem pokrzywdzonego, jakże odmiennym od przypadków znieważania, naruszenia nietykalności cielesnej itp.

Zachowanie się sprawcy przemocy w rodzinie może zostać zakwalifikowane jako znęcanie się, jeżeli:

- istnieje przewaga po stronie sprawcy nad ofiarą – fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, społeczna itp.;
- jest umyślne i dokonane z zamiarem bezpośrednim, nie jest bowiem możliwe wzajemne znęcanie się małżonków;
- ofiara nie może się przeciwstawić, bądź może to uczynić w niewielkim stopniu; znęcanie się jest niezależne od tego, czy pokrzywdzony, nad którym sprawca znęca się, sprzeciwia się mu i próbuje się bronić, czy też nie, a stosowane środki obronne nie odbierają działaniu sprawcy cech przestępstwa;
- zachowanie się sprawcy jest systematyczne, zwarte czasowo i miejscowo, a przede wszystkim dotkliwe i poniżające w eskalacji ponad miarę i cel przewidziany w pojedynczych czynnościach naruszających różne dobra chronione prawem, np. nietykalność ciała, godność osobistą, mienie;
- zachowanie z reguły jest wieloczynnościowe.

Jednakże zachowanie się osoby stosującej przemoc w rodzinie może nie wyczerpywać znamion przestępstwa z art. 207 § 1 k.k., ale może wyczerpywać jednostkowo znamiona przestępstw określonych w innych artykułach kodeksu karnego, np. ciężki uszczerbek na zdrowiu, naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia, groźbę karalną, zmuszenie, przestępstwo zgwałcenia, obcowanie płciowe z małoletnim, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od płacenia alimentów, naruszenie nietykalności.

Liczbę postępowań przygotowawczych związanych z przemocą domową na terenie powiatu strzyżowskiego obrazuje tabela 13.

Tabela Nr 13

Liczba postępowań przygotowawczych dotyczących przemocy w rodzinie (dane przekazane przez jednostki Policji) w latach 2015-2017

Rodzaj postępowania	Wszczęte postępowania przygotowawcze		
	2015	2016	2017
Znęcanie się nad rodziną (art. 207 k.k.)	12	10	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KPP w Strzyżowie.

Dane zawarte w tabeli Nr 13 jednoznacznie wskazują, iż osoby pokrzywdzone korzystają z pomocy, w tym Policji, zgłaszają się do jednostek Policji i korzystają z możliwości ukarania sprawcy, a zatem są świadomi swoich praw. Jednakże pomoc dla ofiar przemocy w rodzinie to nie tylko zeznania w jednostce Policji, założenie „Niebieskiej Karty”. Niezbędna jest pomoc psychologiczna, prawna, a także nierzadko pomoc w postaci tymczasowego schronienia.

5. CELE PROGRAMU I ADRESACI

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz. 1390) do zadań własnych powiatu należy w szczególności opracowywanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

CEL GŁÓWNY PROGRAMU:

„Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych wobec dzieci w rodzinach zagrożonych występowaniem przemocy w rodzinie”.

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU:

- Cel 1: Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich poprzez zwiększanie świadomości na temat negatywnych skutków płynących ze stosowania przemocy.
- Cel 2: Wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w prawidłowym pełnieniu ról społecznych.
- Cel 3: Edukacja rodzin mająca na celu kształtowanie prawidłowych postaw rodzicielskich, stosowanych metod wychowawczych oraz dostrzegania skutków płynących ze stosowania przemocy wobec dzieci i innych członków rodziny.

Niniejszy program adresowany jest do:

- rodzin dotkniętych przemocą oraz zagrożonych zjawiskiem przemocy,
- dzieci wychowujących się w rodzinach dotkniętych przemocą rodzinach oraz zagrożonych przemocą,
- dzieci będących ofiarami i świadkami przemocy w rodzinie,
- rodzin niewydolnych opiekuńczo - wychowawczo, niezaradnych życiowo,
- dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- przedstawicieli instytucji i służb wspierających dziecko i rodzinę oraz działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- społeczności lokalnej.

6. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Cel główny Programu: Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych wobec dzieci w rodzinach zagrożonych występowaniem przemocy w rodzinie.

Lp.	Cel szczegółowy	Działanie	Realizatorzy	Termin realizacji
1.	<p>Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich poprzez zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat negatywnych skutków płynących ze stosowania przemocy</p>	<ul style="list-style-type: none"> prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci m.in. poprzez rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (np. ulotki, materiały zawarte na stronie internetowej) wśród społeczności lokalnej na temat prawidłowych postaw rodzicielskich i metod wychowawczych tworzenie programów profilaktycznych w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych 	<ul style="list-style-type: none"> Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Ośrodki Pomocy Społecznej Zespoły interdyscyplinarne Placówki oświaty Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Sąd Rejonowy Komenda Powiatowa Policji 	2018-2025
2.	<p>Wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w prawidłowym pełnieniu ról społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> wspieranie rodzin we wzmacnianiu i odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez pracę socjalną, poradnictwo rodzinne, psychologiczne oraz pedagogiczne; praca koordinatorów rodzinnej pieczy zastępczej z rodzinami zastępczymi oraz asystentów rodziny z rodzinami biologicznymi w zakresie kształtowania prawidłowych postaw i wzorców rodzicielskich 	<ul style="list-style-type: none"> Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Ośrodki Pomocy Społecznej Zespoły interdyscyplinarne Placówki oświaty Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna 	2018 - 2025

3.	<p>Edukacja rodzin i dzieci mająca na celu kształtowanie prawidłowych postaw, stosowanych metod wychowawczych oraz dostrzegania skutków płynących ze stosowania przemocy wobec dzieci i innych członków rodziny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie dostępności do informacji o możliwościach uzyskania wsparcia i pomocy • organizowanie spotkań, szkoleń i/lub warsztatów skierowanych dla rodziców mających na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawcze • organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych • punkty konsultacyjne dla rodziców prowadzonych przez specjalistów z poradni psychologiczno-pedagogicznych w placówkach oświatowych • wzmocnienie kompetencji osobistych dzieci i młodzieży w zakresie umiejętności unikania zagrożeń i oceny ryzyka poszczególnych zachowań, budowania partnerskich relacji z ludźmi, dokonywania adekwatnej samooceny w oparciu o własne zasoby i dokonania 	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Ośrodki Pomocy Społecznej • Placówki oświaty • Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna 	2018 - 2025
----	--	--	--	-------------

7. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU ORAZ ZASADY FINANSOWANIA I MONITOROWANIA

Zakłada się, że realizacja podstawowego założenia Programu, jakim jest profilaktyka w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie, przyniesie przewidziane korzyści i skala zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Strzyżowskim zostanie zmniejszona. W efekcie będzie można zaobserwować:

- zwiększenie świadomości i wzrost wiedzy rodzin z terenu Powiatu Strzyżowskiego na temat prawidłowych metod wychowawczych,
- poprawę funkcjonowania rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- wzrost świadomości społecznej w zakresie możliwości uzyskania pomocy i wsparcia ze strony różnych instytucji,
- zmianę postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie świadomości wśród mieszkańców Powiatu Strzyżowskiego na temat zapobiegania przemocy w rodzinie.

Działania zawarte w Programie finansowane będą ze środków budżetu państwa, powiatu oraz z dotacji celowych i środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

Monitorowanie przebiegu realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację, która obejmuje:

- wykaz instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie,
- formy udzielanej przez nie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- formy oddziaływań kierowanych do sprawców.

Wskaźniki ilościowe i ich analiza pozwolą na sprawdzenie czy podjęte działania doprowadziły do osiągnięcia zamierzonych celów.

Dyrektor PCPR w ramach sprawozdania rocznego z działalności jednostki, zobowiązany jest przedłożyć Radzie Powiatu raport z realizacji niniejszego programu.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marek Juzysła